

Instruks for betjening av sikringsanlegget på Narvik stasjon

Utgitt av: Bane NOR, Trafikk, Regelverk og funksjonell godkjenning
 Utgivelsesdato: 09.10.2025
 Dokumentansvarlig: Seniorrådgiver Funksjonell godkjenning, Trafikk
 Godkjent av: Fagleder funksjonell godkjenning
 Revisjon: 01

1. Innledning	2
2. Utvendig anlegg.....	2
2.1 Signaler	2
2.2 Sporveksler	2
2.3 Samlelås	2
2.4 Sveivskap	2
2.5 Sporfelt	2
2.6 Varslingsanlegg	2
2.7 Vognstopp	3
2.8 Avspøringsindikator	3
2.9 Planoverganger	3
2.10 Sveivkontroll	3
3. Betjening av sikringsanlegget	3
3.1 Stillerapparat, skjermbasert:	3
3.2 Frigiving for lokal omlegging av sentralstilte sporveksler	3
3.3 Frigiving av S.lås II	3
3.4 Jordfeil	4
3.5 Signalstopp	4
3.6 Betjening av Verkstedbakken plo	4
4 Togveier og skifteveier	4
4.1 Sikring av togvei	4
4.2 Manuell utløsning av togvei	5
4.3 Sikring av skiftevei	5
4.4 Manuell utløsning av skiftevei	5
4.5 Sentralstilt sporsperre	5
5 Skifting	5
5.1 Skifting til/fra LKAB terminalen	5
6 Sperring av spor og lokalavlåsing av sporveksler/sporsperre	6
6.1 Sperring av spor	6
6.2 Lokalavlåsing av sporveksler/sporsperre	6
7 Kjøring forbi hovedsignal som ikke kan vise kjørsignal	6
7.1 Akustisk alarm	6

8 Diverse	7
8.1 Vognstopp	7
8.2 Sporvekselvarme	7
8.3 Nødfrakobling	7

1. Innledning

Til instruksen hører gjeldende skjematisk plan og forriglingstabell og brukermanual skjermbasert stillerapparat Narvik.

Narvik stasjon har følgende sporområder:

- **Narvikterminalen:** Sporområde avgrenset av dvergsignal R201/R208.
- **Fagerneslinjen:** Sporområde mellom dvergsignal R201/R208 og indre hovedsignal 4505. Har i tillegg grense mot Tomta ved sporveksel 47.
- **Tomta:** Usikret område avgrenset av dvergsignal R206 og R104, sporsperre 8 og sporveksel 101.
- **Nedrelinjen:** Sporområde mellom dvergsignal R104, sporsperre 1 og sporveksel 101.
- **LKAB terminal:** Sporområdet avgrenset av 4515/R304 og 4525/R302.

2. Utvendig anlegg

2.1 Signaler

Signalenes plassering er angitt på skjematisk plan for sikringsanlegget.

2.2 Sporveksler

Følgende sporveksler er ikke sentralstilt:

- Alle sporveksler på sporområde Narvikterminalen
- Alle sporveksler på sporområde Tomta
- Sporveksel 101 på sporområde Nedrelinjen
- Sporveksel 12 og 14.

Merk: Flere av sporvekslene på Narvikterminalen er utstyrt med lokalomstiller.

2.3 Samlelås

S.lås II kan ikke frigis separat.

2.4 Sveivskap

Når sveiv blir tatt ut vil dette indikeres på skjerm hos togekspeditøren og signalene omstilles til stopp.

Det er satt opp sveivskap ved sporveksel 47 og 103.

2.5 Sporfelt

I tillegg til togspor er det togdeteksjon på Nedrelinjen mellom R1 og R103.

2.6 Varslingsanlegg

- Ankomstvarsling for tog fra Djupvik benyttes blokksporfelt 422a.
- Varsling for skift fra LKAB terminalen mot indre hovedsignal 4515 og 4525

2.7 Vognstopp

Ved sporstopper på Nedrelinjen er det montert en sensor (buttstokk) som detekterer om materiell har kjørt inn i endebutt.

2.8 Avspøringsindikator

950 meter foran innkjør hovedsignalet B (452) er montert en avspøringsindikator, Ai.B.

2.9 Planoverganger

Verkstedbakken planovergang

- Verkstedbakken planovergang kobles inn automatisk når togvei/skiftevei er sikret og sporfelt 3 eller 16 er belagt.
- Verkstedbakken planovergang kan senkes og heves manuelt med trykknapp «Senk» og «Nødutl.».

Fagernesskrenten planovergang

- Fagernesskrenten planovergang kobles inn ved passering av innkoblingsfeltene.

Fagernesveien planovergang

- Må sperres manuelt.

2.10 Sveivkontroll

Når sveiv er tatt ut av sveivskap ved sporveksel 47, omstilles signalene ved Fagerneslinjen til stoppsignal.

Når sveiv er tatt ut av sveivskap ved sporveksel 103, omstilles signalene ved Nedrelinjen til stoppsignal.

3. Betjening av sikringsanlegget

3.1 Stillerapparat, skjermbasert:

For Narvik sikringsanlegg benyttes manøversystem med skjerm. Bilde på skjerm er bygd opp fra skjematisk plan. Se brukermanualen «Skjermbasert stillerapparat Narvik stasjon» for beskrivelse av de forskjellige funksjoner og indikeringer.

3.2 Frigiving for lokal omlegging av sentralstilte sporveksler

Stillerne for frigiving for lokal omlegging av de sentralstilte sporveksler vises på skjerm og er indikert gult. Stillerne benevnes «LOK NL» og «LOK 47».

«LOK 47» kan ikke tas tilbake før nøkkel er satt inn i S.lås II og vridd om. For oversikt over lokalområder, se skjematisk plan.

Merk:

- Når sporveksel 47 er lokalavlåst og LOK 47 er frigitt, vil ikke lokalomstiller være virksom.
- «LOK NL» kan ikke frigis når sporveksel 103 er lokalavlåst.

3.3 Frigiving av S.lås II

S.lås II frigis når «LOK 47» frigis. Indikering av status for nøkkel vises på skjerm. Se brukermanual for skjermbasert stillerapparat

3.4 Jordfeil

Hvis det oppstår jordfeil i signalanlegget, vil dette indikeres på skjermen med en rød kule over trykknapp for det aktuelle område. Alle signaler i området blir sperret i signal «Stopp».

Ved å betjene trykknapp på skjerm, oppheves sperringen igjen for dette området, dersom jordfeilen er rettet.

Følgende trykknapper kan benyttes:

- «KVJ N» for Narvik (togsporene)
- «KVJ NL» for Nedrelinjen
- «KVJ FL» for Fagerneslinjen

3.5 Signalstopp

Signalene omstilles til stoppsignal og indikeringen for «Signalstopp» lyser når:

- Signalstopp er sendt av togekspeditør eller togleder
- Etter strømbrydd når strømmen kommer tilbake

Dersom togleder sender ordre om signaler i «Stopp»/signalstopp vises dette med blinkende rød kule og tekst «SIGNALSTOPP FRA TOGLEDER».

Det er kun den som sendte kommando signalstopp som kan annullere signalstopp.

Merk:

- Hvis signalstopp er aktivert og begge PLS'ene går ned, kan både togleder og togekspeditøren annullere signalstopp uavhengig av hvem som har sendt ordren. Tokekspeditøren må først sende en ny ordre om signalstopp for å annullere signalstopp.
- Hvis annuller signalstopp ikke fungerer kan trykknapp «Jordfeil» benyttes før trykknapp «Annuller signalstopp» benyttes.

3.6 Betjening av Verkstedbakken planovergang

Verkstedbakken planovergang kan senkes og heves manuelt med trykknapp «Senk» og «Nødutl.».

Trykknapp «Senk» skal benyttes for å senke veibommene hvis det ikke er mulig å sikre togvei/skiftevei over planovergangen.

Trykknapp «Nødutl.» kan benyttes for å heve veibommene. Kommandoen er kun virksom når følgende kriterier er til stede:

- Det er ikke sikret tog eller skiftevei over planovergangen og
- Følgende sporavsnitt er frie:
 - 16, 1 og 46 ved kjøring fra spor 2.
 - 3,18, 1 og 46 ved kjøring fra spor 3.
 - 49, 48, 47 og 46 ved kjøring fra Narvikterminalen.

4 Togveier og skifteveier

4.1 Sikring av togvei

For å sikre togvei velger man startpunkt og sluttpunkt og velger kommando «HTV».

Ved sikring av togvei kan det sikres flere togveier samtidig ved å velge startpunkt (evt viapunkter) og sluttpunkt, og velge kommandoen «HTV».

Man kan sikre sammensatte togveier ved å velge startpunkt, viapunkter og sluttpunkt, og velge kommandoen «HTV».

4.2 Manuell utløsning av togvei

Dersom det er nødvendig å løse ut en togvei manuelt skal tidsutløsning benyttes slik:

- Hovedsignalet stilles til signal stopp med kommandoen «SIS».
- Tidsutløsningen starter etter kommandoen «NUH» er sendt. Togveien løser ut etter ca. 90 sekunder.

4.3 Sikring av skiftevei

For å sikre skiftevei velger man startpunkt og sluttpunkt og velger kommando «DTV».

Man kan sikre sammensatte skifteveier ved å velge startpunkt, viapunkter og sluttpunkt, og velge kommandoen «DTV».

4.4 Manuell utløsning av skiftevei

Dersom det er nødvendig å løse ut en skiftevei som ikke er løst ut automatisk skal følgende fremgangsmåte benyttes:

- Trykk på startpunkt for skifteveien som skal løses ut og velg «SIS».
- Tidsutløsningen starter etter kommandoen «NUD» er sendt. Skifteveien løser ut etter 10 sekunder.

Merk: For å løse ut skiftevei fra dvergsignal R102 eller dvergsignal R104 til fiktivt sluttpunkt 024 må trykknapp «UTL. R102/R104» betjenes. Togekspeditøren mottar lydvarsel og indikering inntil trykknapp er benyttet.

4.5 Sentralstilt sporsperre

Ved sikring av skiftevei R105 – R1 vil sporsperre 1 omlegges til avlagt stilling. Sporsperre 1 legges automatisk tilbake til dekningsgivende stilling 40 sekunder etter at skiftevei er utløst.

5 Skifting

5.1 Skifting til/fra LKAB terminalen

Det skal være dialog mellom togekspeditøren og LKAB før det anmodes om tog-/skiftevei.

Skifting til LKAB terminalen:

Togekspeditøren får mulighet til å anmode om skift til LKAB ved å trykke på trykknapp «ANM.302» eller «ANM.R304» enten ved å:

- Sikre skiftevei fra R10/R12 til R302/304 eller
- Sikre togvei frem til R302/R304 eller
- Belegg i sporfelt 041/051

Skifting fra LKAB terminalen:

Anmodning fra LKAB skjer når det sikres skiftevei fra LKAB terminalen til signal 4515 eller 4525. Togekspeditøren får en indikering og lydvarsel som kvitteres ved å betjene trykknapp «ANM. LKAB».

Merk: Hvis det er sikret togvei fra hovedsignal 4515 eller 4525 vil ikke togekspeditøren motta lydvarsel og trykknapp for å kvittere anmodning fra LKAB være tilgjengelig.

6 Sperring av spor og lokalavlåsing av sporveksler/sporsperre

6.1 Sperring av spor

Sporfelt kan sperres med kommando «SST» for å hindre sikring av tog-/skiftevei.

Sporfelt som er sperret kan ikke inngå i tog-/skiftevei eller være en del av sikkerhetssonen.

Merk: Sperring av sporfelt hindrer ikke sporvekselomlegging med kommando VXO i vedkommende sporfelt, og hindrer heller ikke automatisk omlegging av sporveksler eller sporsperrer som gir sidedekning for en togvei/skiftevei.

6.2 Lokalavlåsing av sporveksler/sporsperre

Alle sporveksler og sporsperre 1 kan lokalavlåses med kommando «VLAT» for å hindre omlegging.

Merk: Sporveksel 103 kan ikke lokalavlåses når lokalområde «LOK NL» er frigitt.

7 Kjøring forbi hovedsignal som ikke kan vise kjørsignal

- Før tillatelse gis forbi hovedsignal som ikke kan vise kjørsignal skal eventuelle sporveksler i togveien lokalavlåses (VLAT) dersom det ikke er mulig å sikre skiftevei.

7.1 Akustisk alarm

- Akustisk alarm utløses dersom tog kjører utilsiktet forbi hovedsignal som ikke kan vise kjørsignal ved følgende hovedsignaler:
 - Innkjørhovedsignal B 452
 - Utkjørhovedsignal L 453
- Hvis tog skal kjøres på muntlig tillatelse forbi hovedsignal som ikke kan vise kjørsignal på ovenstående signaler, brukes kommando KET for å midlertidig koble ut akustisk alarm for ett tog.
- Ved arbeid som medfører belagte sporavsnitt kan kommando KFT benyttes for å permanent koble ut akustisk alarm. Kommando KFF benyttes for å koble inn igjen akustisk alarm når arbeidet er avsluttet.

8 Diverse

8.1 Vognstopp

Hvis det kjøres inn i endebutt utløses en lydalarm og indikering hos togekspeditøren.

Ved utløst alarm skal togekspeditøren:

- kontakte skiftet og kvittere ut lydalarm.
- kontakte ansvarlig vedlikeholdsenhet for kontroll av materiell og skinnegang for skader (evt. reparasjon av buttstokk).
- Avklare eventuelt restriksjoner med ansvarlig vedlikeholdsenhet.

Indikeringen vil være aktiv inntil buttstokk er reparert.

8.2 Sporvekselvarme

Togekspeditøren har ingen indikering på sporvekselvarme.

8.3 Nødfrakobling

Togekspeditøren må umiddelbart varsle leder for kobling for å informere om at nødfrakobling er aktivert.